

Stanisław Łupiński*

NAUCZANIE JANA PAWŁA WIELKIEGO SKIEROWANE DO MŁODYCH CAŁEGO ŚWIATA

Abstract:

John Paul the Great, during his teaching, addressed to the youth of the world a lot of special well-known words. He always had time and a good word for young people during meetings with the youth: the special is the Letter of the Young People in the World *Parati semper*; in addition, meetings within the World Youth Days and during his pilgrimage to the countries around the world, where he met with youth. The article presents the most meaningful events and words to the young of the whole world.

Wstęp

Jan Paweł Wielki, jako następca św. Piotra, przez prawie 27 lat kierował swoje nauczanie do różnych osób i środowisk, szczególnie do młodych całego świata. Nie tylko do katolików, lecz do chrześcijan innych wyznań i religii, a także do osób niewierzących. Spotykał się z młodymi muzułmanami i tymi, którzy poszukują Boga.

W 1985 roku z okazji Międzynarodowego Roku Młodzieży, ogłoszonego przez Organizację Narodów Zjednoczonych, napisał do młodych całego świata list *Parati Semper*. W liście tym ukazał cały swój program duszpasterski dotyczący młodych, którzy rozpoczynają samodzielną drogę życia. Oparł ten list na słowach z Ewangelii o rozmowie Chrystusa z młodzieńcem.

* Akademia Polonijna w Częstochowie

Papież Jan Paweł II zyskał swą wielkość przez gromadzenie wokół Ojca Świętego młodzież zgromadzonej na dniach młodzieży, organizowanych w różnych częściach świata. Zapoczątkował te dni i z radością brał w nich udział. Jego następcy kontynuują to dzieło. Przypominamy ostatnie takie spotkania z Papieżem Benedyktem XVI w Kolonii w Niemczech i Sydney w Australii oraz w Madrycie. I ostatnie w Rio de Janerio w Brazylii z Papieżem Franciszkiem. Czekamy na kolejne w Polsce po raz drugi, po Częstochowie w 1991 r. w Krakowie w 2016 r.

Każda pielgrzymka Jana Pawła Wielkiego miała w swym programie spotkanie z młodzieżą. Często spontanicznie, jak przy oknie pod kurią krakowską przy ul. Franciszkańskiej 3. W Polsce nie można zapomnieć apelu jasnogórskiego z 1983 r., czy spotkania na Westerplatte. A rok jubileuszowy 2000 i 2 milionowe zgromadzenie młodych z całego świata w Rzymie.

Spotkania z młodzieżą nacechowane były żywym kontaktem i szczególnymi słowami. Od słów, że każdy w życiu ma własne Westerplatte, „czyli swoją drogę życia naznaczoną krzyżem, przez „musicie od siebie wymagać, choćby inni nie stawiali wam wymagań, po słowa „wypłyn na głębiej”. Nie można zapomnieć papieskich słów tuż przed śmiercią skierowanych do młodych towarzyszących mu przy odejściu do domu Ojca: „szukałem was, a wy teraz przyszlście do mnie”.

Wspomniane wydarzenia z życia Jana Pawła Wielkiego do młodych całego świata, będą wypełniały treść tego rozważania. Nie będą one obszerne, lecz zawierające w skrócie istotę sprawy. Zacznę od ciekawego i istotnego listu z okazji Międzynarodowego Roku Młodzieży, który nakreśla program całej pracy duchowej Jana Pawła II do młodych całego świata.

1. List do młodych całego świata *Parati semper*

Jan Paweł Wielki swój list do młodych rozpoczął od życzenia młodości świadomości, że jest ona nadzieją tego świata. Przypomina Papież, że młodość jest ważnym okresem w funkcjonowaniu świata, a tym samym całej wspólnoty kościelnej. Życzenia zaczął od słów: „Abyście umieli zdać sprawę z nadziei, która jest w was”. To są słowa Apostoła Piotra skierowane do pierwszego pokolenia młodych chrześcijan.

Papieski list oparty jest na słowach z Ewangelii o rozmowie Chrystusa z młodzieńcem, któremu kazał zostawić wszystkie dobra i iść za nim, bo to droga do wieczności. Była to odpowiedź na pytanie: „Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne. Jest jeszcze wiele rozmów Jezusa z młodymi, lecz ta jest najbogatsza w treść¹.

Mimo dóbr materialnych, sama młodość jest wielkim bogactwem. Jest to okres intensywnego odkrywania własnego „ja”. Jest to okres planowania, wybierania, przewidywania i podejmowania pierwszych decyzji związanych z przyszłością. W młodości kształtuje się i odkrywa ludzka osobowość. Człowiek młody stawia pytania, wiele pytań, na które szuka odpowiedzi.

Młody człowiek pyta o sens i wartość. Pada odpowiedź, że tylko Bóg daje sens ludzkiej egzystencji i tylko on jest dobry. Dlaczego tak jest, bo Bóg jest miłością. Człowiek bowiem jest stworzony na obraz i podobieństwo samego Boga. Człowiek nie może siebie pojąć i zrozumieć bez Boga, bez jego miłości.

Co należy czynić, by życie miało wartość i sens? Papież wskazuje Chrystusa jako drogę życia i zarazem sens końca. Czy człowiek młody może pytać o kres życia. Odpowiedź Papieża jest „tak”. Chrystus mówi w Ewangelii: „każdy kto żyje i wierzy we Mnie, nie umrze na wieki”².

¹ Jan Paweł II, *„Do końca ich umiłowal”*, Libreria Editrice Vaticana, s. 152.

² Tamże, 153.

Jezus pyta młodzieńca: „Znasz przykazania?”. Jest to pytanie do młodych o stan moralności i sumień. To ważny wymiar doczesności i historii. Tutaj spotyka się istotna wielkość człowieka, jego prawdziwa godność. Depozyt dobra i zła decyduje o historii, kulturze i całej ludzkości.

„Jezus spojrzał na niego z miłością”. W tych słowach należy dostrzec troskę Mistrza o właściwą postawę moralną i o zasady. Człowiek, który budzi zaufanie jest wiarygodny. Tak ukształtowana osobowość, buduje rodzinę, społeczeństwo, wnosi dużo dobra w życie zawodowe, kulturalne i polityczne a także kościelne. Chodzi tutaj o autentyczność człowieka³.

Zaproszenie „chodź za mną”, objawia perspektywę poszukiwania życia duchowego. Tak dzieje się również w religiach poza chrześcijańskich. W buddyźmie, hinduiźmie i islamie, można spotkać rzesze ludzi młodych, którzy od młodych lat rezygnują z tego świata na rzecz ubóstwa i czystości, by doświadczyć Absolutu i uciekają się do Boga z miłością i ufnością.

Świadomość słów św. Pawła, że „przemija postać tego świata” daje podstawę do wewnętrznej walki, by „szukać tego, co w górze”. Daje to podstawę do złożenia Bogu własnego życia jako daru miłości. Dokonuje się w ten sposób wybór wartości wiecznych nad przemijającymi, a niekiedy zwodniczymi, które oferuje młodym świat.

Ważnym elementem życia młodego człowieka jest jego powołanie życiowe naznaczone projektem według hierarchii wartości. Wewnętrzna dojrzałość pozwala zrozumieć i odkryć związek życiowego powołania poprzez projekt do powołania chrześcijańskiego. Po Soborze Watykańskim II-gim, owe słowa „pójdź za mną”, rozszerzyły się z wcześniejszego powołania kapłańskiego i zakonnego na ogólne powołanie chrześcijańskie a w nim udział w misji prorockiej, kapłańskiej i królewskiej Jezusa Chrystusa.

³ Jan Paweł II, „*Do końca ich umiłował*”, Libreria Editrice Vaticana, s. 154.

Przez sakrament chrztu i bierzmowania, wszyscy posiadają depozyt życia i powołania chrześcijańskiego. Od tych sakramentów jest prosta droga do Eucharystii – sakramentu miłości. W Kościele jak uczy Sobór Watykański II, wszyscy jednoczą się z Bogiem i między sobą, na drodze do świętości. Ta droga realizuje się od młodości przez sakrament pokuty, który kształtuje osobowość chrześcijańską.

Ważnym wydarzeniem młodości jest wejście na drogę życia małżeńskiego. Jest to dar Boży i wielka tajemnica człowieka. Wynika ten dar z miłości dwóch osób, mężczyzny i kobiety. W tej relacji dokonuje się dawanie siebie w oblubieńczej miłości. Przymierze małżeńskie bierze moc z oblubieńczej miłości Chrystusa i Kościoła. Dzieje ludzkości przebiegają i przebiegać będą przez rodzinę.

Każdy człowiek otrzymał od Boga talenty, które widoczne są w pracy. Wyzwalają się przez pracę uzdolnienia, zainteresowania i inne możliwości. Różne bogactwa niesie ze sobą młodość. Można powiedzieć, że młodość to czas rozpoznawania talentów. Praca kształtuje człowieka. Nie tylko umysłowa, badawcza, lecz i fizyczna.

Wielu młodych jest pozbawionych możliwości kształcenia. Oświata jest jednym z podstawowych dóbr cywilizacji. Ma ona duże znaczenie dla młodego człowieka i od niej zależy przyszłość społeczeństwa. Tutaj rodzi się problem poznania prawdy, która jest światłem ludzkiego umysłu. Taka jest struktura ducha ludzkiego.

Przede wszystkim szkoła, która skupia w sobie młodzież i ją kształci. Rodzina wychowuje a szkoła kształci. Samowychowanie jest dziełem rodziny i szkoły, by nie ulec pokusie, która kryje się np. w konsumiźmie. Są różne zagrożenia i pokusy, które przeszkadzają w dobrym wychowaniu młodego człowieka. Może to być bierność, egoizm i izolacja. Sprzyjają im alkoholizm, narkomania i rozwiązłość.

Młodość jest wzrastaniem, czyli naturalnym związkiem człowieka z czasem. Odpowiada temu cały proces psychofizyczny, który rodzi ludzką indywidualność. „Wzrastanie w mądrości i łasce” jak Jezus z Nazaretu. Być bardziej osobą będącą bliżej Boga i drugiego człowieka.

Kościół i ludzkość widzi nadzieję w ludziach młodych. W ludziach młodych jest młody Kościół i świat. Ludzie młodzi mają za zadanie czynić świat bardziej Bożym i bardziej ludzkim przez przeciwstawienie się pokusom tego świata. Serce ludzkie naprawdę jest niespokojne, dopóki nie spocznie w Bogu – św. Augustyn⁴.

2. Światowe dni młodzieży

Światowe dni młodzieży zostały zapoczątkowane w 1985 r. przez Papieża Jana Pawła II. Pierwszy z nich odbył się w Rzymie we wspomnianym 1985 r⁵. Zaś czwarty w Częstochowie w 1991 r. Obecnie Kościół w Polsce przygotowuje się do XIV dnia młodzieży w Krakowie w 2016 r. pod hasłem: Błogosławieni miłosierni albowiem oni miłosierdzia dostąpią.

Dnie te odbywają się co dwa-trzy lata. Są to spotkania w formie religijnego festiwalu, skupiające młodych z całego świata, którzy chcą wspólnie spędzić czas i modlić się. Natomiast w pozostałych latach, w Niedzielę Palmową, organizowane są Światowe Dni Młodzieży w każdej diecezji, gdzie młodzież spotyka się ze swoimi biskupami.

Jan Paweł II, rozpoczął dzieło światowych dni młodzieży i w nich osobiście uczestniczył. Pierwszy taki dzień odbył się w dniach 29-30 marca w Rzymie od hasłem: „Abyście umieli zdać sprawę z nadziei, która jest w was” (1P 3.15). Pierwszy ten dzień zgromadził ok. 300 tys. Młodzieży.

⁴ Jan Paweł II, *„Do końca ich umiłowal”*, Liberia Editrice Vaticana, s. 155.

⁵ Jan Paweł II, *„Do końca ich umiłowal”*, Liberia Editrice Vaticana, s. 151.

Drugi odbył się 11-12 kwietnia 1987 r. w Buenos Aires w Argentynie, ojczyźnie obecnego Papieża Franciszka pod hasłem: „Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam (1J 4.16). Przybyło ok. 900 tys. Młodzieży.

Trzecie dzień młodzieży odbył się 15-20 sierpnia 1989 r. w Santiago de Compostela w Hiszpanii pod hasłem: „Jam jest Drogą i Prawdą i Życiem (J 14.6). Zgromadził on 400 tys.. ludzi młodych.

Czwarte spotkanie młodych nastąpiło w dniach 10-15 sierpnia 1991 r. w Polsce w Częstochowie. Mottem spotkania były słowa: „Otrzymaliście Ducha przybrania za synów (Rz 8.15). Przybyło na to spotkanie ok. 1,6 miliona młodzieży. Po raz pierwszy ze wschodniej Europy: Białorusi, Ukrainy, Krajów nadbałtyckich: Litwy, Łotwy i Estonii a także Rosji.

Piąty dzień młodzieży odbył się w Denver w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w dniach 10-15 sierpnia 1993 r. pod hasłem: „Ja przyszedłem po to, aby (owce) miały życie i miały je w obfitości (J 10.10). Na tym spotkaniu zgromadziło się 700 tys. Ludzi młodych.

Kolejne szóste spotkanie młodych z Janem Pawłem II, odbyło się w dniach 10-15 stycznia 1995 r. w Manili na Filipinach pod hasłem: „Jak Ojciec mnie posłał, tak i Ja was posyłam (J 20.21). Przybyło na nie aż 4 miliony młodzieży.

W 1997 roku siódme spotkanie młodych odbyło się w dniach 19-24 sierpnia w Paryżu we Francji pod hasłem: „Nauczycielu, gdzie mieszkasz? Chodźcie a zobaczycie (J 1.38-39). Przybyło na nie 1,1 miliona młodzieży.

W roku Jubileuszu 2 tys. lat od narodzenia Chrystusa, siódme już spotkanie młodych z Papieżem Janem Pawłem Wielkim odbyło się w Rzymie w dniach 15-20 sierpnia 2000 roku. Hasłem spotkania były słowa: „A słowo stało się Ciałem i zamieszkało wśród nas. Przybyło na nie 2,2 mln młodzieży.

Dziewiąte i ostatnie spotkanie Jana Pawła II z młodymi w ramach Światowego Dnia Młodzieży odbyło się w Toronto w Kanadzie w dniach 23-28 lipca 2002 r. Hasłem spotkania były słowa: „Wy jesteście solą dla ziemi... Wy jesteście światłem świata” (Mt 5.13-14). Spotkanie to odbyło się z udziałem 800 tys. młodzieży.

Kolejne spotkania odbyły się z Papieżem Benedyktem XVI w Kolonii w Niemczech w dniach 16-21 sierpnia 2005 r. pod hasłem: „Przybyliśmy oddać Mu pokłon” (Mt 2.2) i zgromadził 1,2 mln młodzieży. W Sydney w Australii w dniach 15-20 lipca 2008 r. pod hasłem: „Gdy Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami” (Dz 1.8), gdzie przybyło 400 tys. młodzieży. Trzeci zaś dzień odbył się w Madrycie w Hiszpanii w dniach 15-21 sierpnia 2011 r. pod hasłem: „Zakorzenieni i zbudowani na Chrystusie, mocni w wierze” (Kol 2.7). Zgromadziło się ponad 1,5 mln młodzieży.

Ostatni taki dzień już XIII odbył się w Rio de Janeiro w Brazylii w dniach 23-28 lipca 2013 r. pod hasłem: „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody” (Mt 28.19). Przybyło na to spotkanie z Papieżem Franciszkiem 3,7 mln młodzieży.

Obecnie oczekujemy na takie spotkanie w Polsce w Krakowie w dniach 26-31 lipca 2016 r. z Papieżem Franciszkiem. Będzie ono pod hasłem: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mt 5.7). Do ojczyzny św. Jana Pawła Wielkiego przybędą liczni młodzi pielgrzymi z całego świata.

3. Spotkania z młodymi podczas pielgrzymek

Podczas odbywanych pielgrzymek do krajów całego świata i po Italii, były spotkania z młodzieżą. Były to szczególne momenty w pielgrzymowaniu Jana Pawła II. Pielgrzymek zagranicznych Ojciec święty odbył 104, a po Włoszech 100. Papież szybko nawiązywał kontakt

z młodymi. Często spontanicznie jak pod rezydencją arcybiskupów krakowskich, czy podczas ostatniego spotkania na rynku w Wadowicach, rodzinnym mieście Papieża.

Pragnę jednak wyszczególnić dwa wcześniej wspomniane, na Westerplatte i w Częstochowie, podczas spotkania z młodymi. Na Pomorzu, gdzie rozpoczęła się II-ga wojna światowa Papież 12 czerwca 1987 r. mówił tak: „na tym miejscu, na Westerplatte, we wrześniu 1939 roku, grupa młodych Polaków... podjęła nierówną walkę z najeźdźcą. Walkę bohaterką... Pozostali w pamięci narodu jako wymowny symbol”⁶.

„Każdy z was, młodzi przyjaciele, znajduje też w życiu swoje „Westerplatte”. Jakiś wymiar zadań, które musi podjąć i wypełnić... Jakiś obowiązek, powinność, od której nie można się uchylić. Nie można „zdezerterować”. „Od przegranej orężnej bardziej przeraża upadek ducha u ludzi. Wątpiący staje się mimo woli sojusznikiem wroga”(Bp Michał Kozal)⁷.

„Pragnę powiedzieć waszym rówieśnikom na różnych miejscach ziemi, spotykając się z nimi na różnych kontynentach i w różnych krajach, podobnie jak dzisiaj z wami, że są w Polsce młodzi ludzie, którzy pragną świata lepszego: bardziej ludzkiego. Świata prawdy, wolności, sprawiedliwości i miłości”.

W Częstochowie 18 czerwca 1983 r. podczas apelu jasnogórskiego Jan Paweł II do młodych, mówił tak: „Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali... przyszły kształt naszego życia społecznego... zależy od tego, jaki będzie człowiek... to, co kosztuje, właśnie stanowi wolność. Nie można zaś być prawdziwie wolnym bez rzetelnego i głębokiego stosunku do wartości”. Świat zaś nie zawsze daje wartości takie, które czynią człowieka młodego wolnym⁸.

⁶ Jan Paweł II, *„Do końca ich umiłowal”*, Libreria Editrice Vaticana, s. 157.

⁷ Tamże.

⁸ Tamże.

Zakończenie

Papież Jana Paweł II, już święty przez swoją miłość do Boga i młodego człowieka staje się Wielki. Ten wymiar ludzkiego powołania, który zdobył w rodzinie, szkole, studiach seminaryjnych, a następnie jako student i profesor pozytywnie ukierunkowały na młodego człowieka. Jako biskup i pasterz całego Kościoła, był znawcą tej materii i doskonale ją wypełniał.

Zarysowany materiał ukazuje w skrócie, tak bogaty w słowa i czyny materiał dotyczący spotkań Jana Pawła Wielkiego z młodymi całego świata. Sam fakt powołania i realizowania Światowych Dni Młodzieży świadczy o wielkości Papieża. Inspirowany natchnieniem Ducha Świętego widział w tych spotkaniach głęboki sens i bogactwo myśli i powołania.

Nie sposób przecenić samego listu do młodych świata, który rysuje program duszpasterski Papieża na kolejne lata i dla jego następców. Ewangeliczna rozmowa Jezusa z bogatym młodzieńcem jest inspiracją wielkiego dzieła młodzieżowego duszpasterstwa. Rodzi to pytanie młodego człowieka, czy pójść za Chrystusem, czy nie? Jan Paweł II pytaniem odpowie: Można wybrać życie pełne wygód, ale czy warto?

Trudno zapomnieć tak bardzo oczekiwane przez młodzież spotkania z Janem Pawłem II. Mówił do młodzieży o życiu niełatwym, lecz odpowiedzialnym jak na Westerplatte. Czy podczas apelu na Jasnej Górze z okazji Jubileuszu 600-lecia obecności Czarnej Madonny, kiedy zachęcał, by stawiać sobie wymagania, gdyby nawet inni nie stawiali im wymagań.

W Wadowicach, przed kościołem rodzinnym, parafialnym gdzie został ochrzczony mówił do młodych entuzjastów zgromadzonych na rynku, że tutaj wszystko się zaczęło: i życie, i szkoła, i kapłaństwo. Przy-

pomniął o swoich drogach młodzieńczego zapału, a w nim szkoła i środowisko kolegów. Powiedział na koniec promując język łaciński: „bo się porządnie uczyłem”, nie mówiąc o kremówkach.

Jan Paweł Wielki w ludziach młodych widział przyszłość świata i Kościoła. Pragnął dla nich odpowiedzialnego przygotowania do samodzielnego życia. Zachęcał do życia w wolności opartej na wartościach. Nie unikał trudnych tematów i na podobne pytania chętnie odpowiadał. To młodzi podczas pogrzebu Papieża wołali „Santo Subito”- Natychmiast Święty. Szukałem was, a wy teraz przyszlście do mnie. Po 9 latach jest Święty, bo był i jest Wielki.